

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/104/2025
Identifikačné číslo spisu:	8323202194
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8323202194.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore v spore žalobcu Slovak Estate s.r.o., Bratislava, Tallerova 4, IČO: 50 050 907, právne zastúpený Advokátska kancelária VASIE & partners, s.r.o., Košice, Kupeckého 320/33, IČO: 47 240 482, proti žalovaným 1/ S. T., nar. XX. XX. XXXX, H. XX, 2/ H. O., nar. XX. XX. XXXX, D. X, žalovaná 2/ právne zastúpená JUDr. Vlastou Pastorkovou, advokátkou, Snina, Strojárska 3998, IČO: 51 339 820, 3/ U. M., nar. XX. XX. XXXX, D. X, 4/ Š. O., nar. XX. XX. XXXX, X., X. P. XXXX/X, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ktorá sa viedla na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 21C/50/2023, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 30.januára 2025 sp. zn. 18Co/32/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

Žalovaným 1/, 3/ a 4/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné rozsudkom č. k. 21C/50/2023 - 113 z 08. 03. 2024 rozhodol nasledovne :

„I. Súd žalobu z a m i e t a .(prvý výrok)

II. Žalovaným súd p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, pričom o výške bude rozhodnuté samostatným uznesením vyššieho súdneho úradníka po právoplatnosti tohto rozsudku vo veci samej.(druhý výrok)“

2. Proti vyššie uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca odvolanie, len čo do výroku o náhrade trov konania, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove uznesením z 30. januára 2025 sp. zn. 18Co/32/2024 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. potvrdil a žalovaným priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie rozhodol o nároku na náhradu trov konania pri aplikácii ustanovenia § 255 ods. 1 CSP dôvodiac, že žalovaní boli v konaní úspešnou stranou sporu v celom rozsahu, pričom v odôvodnení rozhodnutia citoval ustanovenie § 255 ods. 1 a § 262 ods.

1 CSP. Odvolací súd preskúmal a na základe podaného odvolania žalobcu zväžil okolnosti prejednávanej veci a dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal zo zásady úspechu podľa ust. § 255 ods. 1 CSP. Odvolací súd prisvedčuje žalobcovi, že pred začatím konania prejavil snahu dohodnúť sa so žalovanými, keď ich v dostatočnom časovom predstihu oslovil s ponukami na mimosúdne riešenie vzniknutej situácie, pričom tí na tieto výzvy neodpovedali. Výsledok tohto konania však spočíval najmä na zvážení statusu žalovanej v 2/ rade a jej životnej situácie, o ktorej žalobca mohol mať vedomosť, keď už v žalobe tvrdil, že má odôvodnené pochybnosti o bonite žalovanej v 2/ rade. Z obsahu spisu aj vyplýva, že žalobca dopytoval starostu obce na poskytnutie informácií o užívateľoch nehnuteľnosti (č. l. 14 spisu), na ktorý dostal odpoveď, že v rodinnom dome býva žalovaná v 2/ rade s rodinou. Táto situácia sa napokon ukázala ako relevantná počas konania, keď súd prvej inštancie prihliadol na dôvod hodný osobitného zreteľa spočívajúci v sociálnej situácii žalovanej v 2/ rade evidovanej na ÚPSVaR, poberajúcej dávky v hmotnej núdzi, užívajúcej nehnuteľnosť spoločne s chorým maloletým synom (11 ročný). Nepriznanie náhrady trov konania žalovanej v 2/ rade v zmysle § 257 CSP, v konaní zastúpenej advokátom určenom Centrom právnej pomoci, by za tejto situácie bolo možné posúdiť ako neprimeranú tvrdosť.

2.2. Dôvodom hodným osobitného zreteľa, pre ktorý súd nezruší a nevyporiada podielové spoluvlastníctvo prikázaním veci alebo jej predajom a rozdelením výťažku (§ 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka), môže byť aj skutočnosť, že v dotknutej nehnuteľnosti má maloleté dieťa spoluvlastníkov vytvorený svoj domov (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 14. 11. 2013 sp. zn. 6Cdo/279/2012, publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí R 136/2014). Žalobca napriek vyjadreniu žalovanej v 2/ rade z 02. 08. 2023 k podanej žalobe (č. l. 31 spisu), v rámci ktorého uviedla, že býva spoločne s maloletým synom v tejto nehnuteľnosti a zároveň predložila kópiu zdravotného záznamu jej maloletého syna, ktorý má diagnostikované viacero ochorení, naďalej zotrval na podanej žalobe a žiadal zrušiť podielové spoluvlastníctvo nariadením predaja a následným rozdelením výťažku medzi jednotlivých podielových spoločníkov. Žalobca tak mohol predvídať výsledok sporu vrátane rozhodnutia o trovách konania.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktoré odôvodnil ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu, ako aj ústavného súdu. V dovolaní cituje z odôvodnenia odvolacieho súdu, konkrétne bod 24, s ktorým sa nestotožnil. Namietal, že podanie žaloby nebolo motivované svojvoľným účelovým konaním z jeho strany, ale vyplývalo z objektívnej neochoty ostatných podielových spoluvlastníkov dospieť k dohode. Zamietnutie žaloby z existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa bolo výlučne vecou súdu, pričom táto úvaha bola podmienená skutkovými zisteniami, ktoré vyplynuli až v priebehu konania. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie ústavného súdu zo dňa 7. 7. 2016 sp. zn. I. ÚS 425/2016. Mal za to, že rozhodnutie o náhrade trov konania malo zohľadňovať nielen výsledok konania, ale aj jeho osobitosti a procesné postavenie účastníkov. Navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie v časti o náhrade trov konania a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. K dovolaniu sa vyjadrila žalovaná 2/. Uviedla, že v dovolaní absenteje dovolacia otázka, a preto navrhla dovolanie odmietnuť a priznať jej trovy dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (ustanovenie § 35 Civilného sporového poriadku) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) pri skúmaní, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu; dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 421 ods.1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je

dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

7. Predovšetkým dovolací súd konštatuje, že dovolanie smeruje proti uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté o nároku na náhradu trov konania, teda ide o uznesenie, proti ktorému je odvolanie prípustné podľa § 257 písm. m) CSP. Dovolanie z hľadiska dovolacieho dôvodu podľa § 421, teda nie je prípustné, pretože dovolateľ zvolil tento dovolací dôvod.

8. Dovolateľ vyvodil prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a), pričom ako právnu otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu neuviedol.

9. Len z dôvodu úplnej odpovede na dovolanie dovolací súd dodáva, že na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP.

10. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

10.1. Pre záver o tom, že ide o právnu otázku, kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor sporovej strany, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca. Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 CSP.

11. Dovolateľ v dovolaní nesformuloval právnu otázku. Namietal záver súdu o tom, že nie sú splnené podmienky pre aplikáciu § 257 CSP. Samotný výsledok odvolacieho súdu o aplikácii zásady úspechu v konaní a nenaplnenia podmienok pre aplikáciu § 257 CSP je dostatočne a zrozumiteľne vysvetlený. Samotná skutočnosť, že dovolateľ sa ním nestotožňuje a polemizuje so závermi odvolacieho súdu, nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 CSP.

12. V prípade, ak by dovolací súd absenciu konkrétne vymedzenej právnej otázky (otázok) nezohľadnil a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 3Cdo/6/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017). Ak by bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu [a na tom základe ho (dokonca) prípadne zrušil], porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

13. Z vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že na podklade dovolania žalobcu nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum, a preto ho odmietol podľa ust. § 447 písm. c) CSP.

14. Žalovaná 2/ bola v dovolacom konaní úspešná, a preto na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

15. Žalovaným 1/, 3/ a 4/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože im žiadne nevznikli.

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.